

Vasa svenska aftonläroverk

Studieguide

2023-2024

Innehåll

Rektors hälsning	3
Kontaktuppgifter.....	4
Personalen läsåret 2023-2024	4
Allmän information	5
Anmälan och avgifter	5
Kursbricka	8
VGLP2021	8
Arbetsdagar 2023-2024	9
Studier och undervisning.....	10
Vitsord och bedömning	12
Ordningsregler för Vasa svenska aftonläroverk	14
Att bli student från Aftis	15
Studentexamensdagar 2023-2024	18
ÄMNESDEL	19
Svenska och litteratur.....	19
Det andra inhemska språket.....	19
Matematik	19
Främmande språk, engelska, A-lärokurs	20
Biologi.....	20
Geografi.....	20
Fysik	20
Kemi.....	21
Filosofi	21
Historia.....	21
Samhällslära.....	21
Evangelisk-luthersk religion	21
Psykologi	21
Hälsokunskap.....	22

Rektors hälsning

Välkommen till Aftis i Vasala!

Jag heter Seppo Kallio och är ny rektor i skolan från 1.8.2023. Jag har dock tidigare erfarenhet från Aftis, jag har undervisat finska här i slutet av 1990-talet och i början av 2000-talet. Jag har också varit vikarierande rektor på Vasala gymnasium och Vasala svenska aftonläroverk under ett läsår i början av 2000-talet. Då fanns skolan på annat ställe än idag. Jag är mycket glad över att ha fått möjligheten att åter börja jobba i denna fina skola med långa anor! De tidigare rektorerna Anne Levonen och Pamela Backholm har gjort ett fint arbete med att utveckla skolan och skapa fin stämning bland personal och studeranden och jag ska göra mitt bästa för att fortsätta detta arbete!

Vasala svenska aftonläroverk är ett distansgymnasium som jobbar enligt vuxenläroplan. Aftis är alltså ett så kallat vuxengymnasium. Begreppet vuxengymnasium är obekant för många. Kort och gott innebär det att de studerande kan avlägga gymnasiet och studentexamen med färre kurser i och med att yrkesstudier samt arbets- och livserfarenhet kompenserar. Det är dock mera krävande att avlägga kurser på distans, eftersom det blir mera självständiga studier. Vi som jobbar på Aftis är dock mycket måna om att hjälpa dig att nå dina mål!

Ämneslärarna svara på dina frågor som berör själva undervisningsämnet medan våra studiehandledare Yvonne (heltidsstuderande) och Pamela (kombi) svarar på frågor som berör studieplaneringen och annat praktiskt.

Välkommen som studerande till Aftis!

Seppo Kallio, rektor

Kontaktuppgifter

Skolans namn: Vasa svenska aftonläroverk
Adress: Kyrkoesplanaden 27
65100 VASA

Internet: <http://aftis.vaasa.fi>

E-post: fornamn.efternamn@edu.vaasa.fi

Wilma: <https://vaasa.inschool.fi>
Office 365/ Moodle <http://outlook.com/edu.vaasa.fi>
eller moodle.eforum.fi

Personalen läsåret 2023-2024

		Telefon
Rektor	Seppo Kallio	040 354 1058
Biträdande rektor	Pamela Backholm	040 131 8972
Studiehandledare	Yvonne Grönlund	040 1448 378
Studiesekreterare	Ann-Caroline Björkholm	040 3566 468
Speciallärare	Niklas Martois	040 131 9268
Vaktmästare	Börje Ström	040 5040430

Lärare:	Ämne:
Tom Ahlberg	ma, fy, ke
Amanda Audas-Kass	mo (kombi)
Ralf Andtbacka	mo
Anna Brännström	fi
Viktoria Bäckström	mo (kombi)
Thomas Jacobson	ma (kombi)
Annika Lindgrén	re, ps
Nina Nykvist	en
Johanna Nygård-Sandelin	en (kombi)
Carita Orre	fi
Anki Sandvik	bi, ge, hä
Sami Siekkinen	hi, sl, fil

Vänligen kontakta lärarna per e-post, e-post: fornamn.efternamn@edu.vaasa.fi

Mottagningstider

Rektorn är anträffbar dagtid, kom gärna överens om tid för en träff på förhand.

Studiehandledaren är anträffbar dagtid, kl. 9-15. Vid frågor rörande studier kan man kontakta studiehandledaren.

Studiesekreteraren är anträffbar dagtid samt kvällstid enligt överenskommelse.

Även ämneslärarna kan man träffa, antingen i samband med lektionerna eller enligt överenskommelse.

Allmän information

Vasa svenska aftonläroverk är vuxengymnasiet som verkar på svenska och på distans i Finland. Vid Vasa svenska aftonläroverk kan Du studera med siktet inställt på avgångsbetyg från vuxengymnasiet och studentexamen eller studera enskilda ämnen enligt intresse. För Dig som har utbildning sedan tidigare finns alternativa tillvägagångssätt att bli student. Aftis är klasslöst, vilket betyder att Du väljer Din egen studietakt beroende på tid, motivation och målsättning. Läsåret är indelat i fem perioder, var och en med en ny läsordning. Arbetsåret varar från 28.8.2023 till 26.4.2024.

Aftis har samarbete med andra skolor på andra stadiets skolor i nejden, såsom Yrkesakademien i Österbotten, Vamia och Fria kristliga folkhögskolan. Detta samarbete medför att studerande vid yrkesläroanstalterna kan avlägga en kombiexamen som består av både en yrkesexamen och en studentexamen. Dessutom samarbetar Aftis med alla andra läroanstalter på andra stadiet runt om i landet.

*Meddela om sjukskrivning eller avbrott till skolans kansli
tfn 040 3566 468.*

Anmälan och avgifter

Studierna vid Aftis inleds huvudsakligen på hösten. Som ny studerande ansöker du om en studieplats i Studieinfo. Du kan även anmäla dig genom att fylla i en anmälningsblankett på skolans hemsida. Lämna även in kopior på tidigare prestationer eller betyg. Studiehandledaren hjälper Dig med allt som rör studieplanering, Moodle, ämnesval, fortsatta studier och liknande. Kom gärna överens om en tid i förväg.

När du anmäler dig som studerande är det mycket viktigt att du anmäler dig till rätt kategori.

- heltidsstuderande, siktar på avgångsbetyg och studentexamensbetyg, och som inte är inskriven vid någon annan skola, studerar gratis. En heltidsstuderande förutsätts studera aktivt, med aktivitet avses minst en avlagd kurs per period. Inaktivitet leder till att den studerande anses ha avgått.
- ämnesstuderande, läser enskilda kurser i olika ämne och siktar kanske på att avlägga något enskilt studentexamensprov eller kompletterar/höjer sitt avgångsbetyg, betalar kursavgift (60 €/kurs). Kan vara inskriven i ett annat gymnasium.
- kombistuderande är ämnesstuderande vid Aftis. Vi samarbetar med YA, Vamia och FKF gällande dubbelexamen. De studerande läser minst 24 gymnasiekurser som erbjuds de studerande på olika sätt vid de olika skolorna. Kombistuderande betalar sina kursavgifter själva (om man läser något utöver det som erbjuds vid hemskolan).
- privatelever är utomstående personer som tenterar kurser i modersmål, finska, engelska eller matematik i annan period än när kursen finns på kursbrickan. Avgiften är 190 €/kurs och som privatelev har man en period på sig att slutföra kursen, om inte annat överenskommes med läraren.

Anmälningssblankett för nya studerande finns på skolans hemsida, <https://vasagymnasium.fi/aftis/sok-till-aftis/anmalan/> Anmälningssblanketterna behandlas enligt tidtabellen som finns på anmälningssidan.

Översikt över obligatoriska och fördjupade kurser som erbjuds (Läroplan 2021)

För gymnasiets avgångsbetyg krävs minst **88 studiepoäng** oavsett inledningsålder.

En del av de nedan nämnda kurserna erbjuds endast vartannat år.

Svenska och litteratur	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12T
Finska A-lärokurs	1	2	3	4	5	6	7	8				
Finska B-lärokurs	1	2	3	4	5	6	7					
Engelska	1	2	3	4	5	6	7	8				
Matematik, kort (B)	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Matematik, lång (A)		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Historia	1	2	3F	4F	5F	6F						
Samhällslära	1	2	3F	4F								
Religion/livsåskådn.	1	2F	3F	4F	5F	6F						
Filosofi	1	2F	3F	4F								
Biologi	1	2	3	4F	5F	6F						
Geografi	1	2F	3F	4F								
Kemi	1	2	3F	4F	5F	6F						
Fysik	1	2	3F	4F	5F	6F	7F	8F				
Hälsökunskap	1F	2F	3F									
Psykologi	1F	2F	3F	4F	5F							

obligatoriska studier

valfria studier (F)

- Av de naturvetenskapliga ämnena (biologi, geografi, kemi och fysik) avläggs sammanlagt **10 studiepoäng** som obligatoriska
- Livsåskådningskunskap erbjuds i samarbete med Vi7-gymnasierna. Livsåskådningsläsning läser de som inte tillhör den evangelisk-lutherska kyrkan. Om du behöver livsåskådningskunskap - kontakta studiehandledaren.

För avgångsbetyg ska man ha avlagt alla obligatoriska kurser. Den studerande väljer mellan A- och B lärokurs i finska och i matematik.

Kursbricka

Kursbricka läsåret 23-24

VGLP2021

Ämne	Period 1 28.8-6.10.			Period 2 9.10-24.11.			Period 3 27.11-19.1.			Period 4 22.1-8.3.		Period 5 11.3-26.4.	
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 1	åk 2	åk 3	åk 1	åk 2	åk 3	åk 1	åk 2	åk 1	åk 2
Modersmålet	1	5						6-7	12	2 + 3		4	
Finska A				1 + 2...		5	...2		6	3			4
Finska B				1 + 2...			...2						
Engelska		4				5	1 + 2...		6	...2		3	
Matematik A	1			2			3			4	11	5	
Matematik B		4			5			6-7		2		3	
Historia				1				2			4		
Samhällslära			3					1					2
Religion				1					5				2
Filosofi					1								
Biologi	1					5			6	2 + 3			
Geografi				1				3				2	
Kemi							1+2			3		4	
Fysik	1 + 2			3				4			5		
Psykologi			5				2						
Hälsokunskap					2			3				1	

... betyder att studieavsnittet fortsätter i följande period eller att det inletts i den föregående

Arbetsdagar 2023-2024

Vecka	<i>Må</i>	<i>Ti</i>	<i>On</i>	<i>To</i>	<i>Fr</i>	<i>Lö</i>
32	9.8. - 11.8					
33	14.8 - 18.8.					
34	21.8. - 25.8.					
35	28.8. - 1.9.	1	2	3	4	5
36	4.9. - 8.9.	6	7	8	9	10
37	11.9. - 15.9.	11	12	13	14	15
38	18.9. - 22.9.	16	17	18	19	20
39	25.9. - 29.9.	21	22	23	24	25
40	2.10. - 6.10.	26	27	28	29	30
41	9.10. - 13.10.	31	32	33	34	35
42	16.10. - 20.10.	höstlov	höstlov	höstlov	höstlov	höstlov
43	23.10. - 27.10.	36	37	38	39	40
44	30.10. - 3.11.	41	42	43	44	45
45	6.11. - 10.11.	46	47	48	49	50
46	13.11. - 17.11.	51	52	53	54	55
47	20.11. - 24.11.	56	57	58	59	60
48	27.11. - 1.12.	61	62	63	64	65
49	4.12. - 8.12.	66	67	självst	68	69
50	11.12. - 15.12.	70	71	72	73	74
51	18.12. - 22.12.	75	76	77		
2	8.1. - 12.1.	78	79	80	81	82
3	15.1. - 19.1.	83	84	85	86	87
4	22.1. - 26.1.	88	89	90	91	92
5	29.1. - 2.2.	93	94	95	96	97
6	5.2. - 9.2.	98	99	100	101	102
7	12.2. - 16.2	103	104	105	106	107
8	19.2. - 23.2.	108	109	110	111	112
9	26.2. - 1.3.	sportlov	sportlov	sportlov	sportlov	sportlov
10	5.3. - 8.3.	113	114	115	116	117
11	12.3. - 15.3.	118	119	120	121	122
12	19.3. - 22.3.	123	124	125	126	127
13	26.3. - 29.3.	128	129	130	131	påsk
14	1.4. - 5.4.	påsk	132	133	134	135
15	8.4. - 12.4.	136	137	138	139	140
16	15.4. - 19.4.	141	142	143	144	145
17	22.4. - 26.4.	146	147	148	149	150
18	29.4. - 3.5.	151	152	1 maj	153	154
19	6.5. - 10.5.	155	156	157	Krfhd	158
20	13.5. - 17.5.	159	160	161	162	163
21	20.5. - 24.5.	164	165	166	167	168
22	27.5. - 1.6.	169	170	171	172	173 174

Läsårets viktiga dagar:

Period 1: 28.8.-6.10.	Vitsord: 27.10.	
Period 2: 19.10-24.11.	Vitsord: 8.12	Höjning efter P1- P2: 14.12.
Period 3: 27.11-19.1.	Vitsord: 2.2.	
Period 4: 21.1-8.3.	Vitsord: 22.3	
Period 5: 11.3-26.4.	Vitsord: 10.5.	Höjning efter P3-P5: 16.5.

Höstlov vecka 42 (16.10 – 22.10)

Höstens studentdimission ti 5.12 (ingen kvällsundervisning)

Jullov 22.12 - 9.1

Sportlov vecka 9 (26.2 – 3.3)

Påsklov 29.3 – 1.4. (ingen kvällsundervisning på skärtorsdag)

Våravslutning och studentdimission i Vasa Stadshus festsal lö 1.6. kl. 10.00.

Studier och undervisning

Alla som studerar vid Aftis får tillträde till lärplattformen Moodle. Rättigheter till Office 365 ges till heltidsstuderande. Användarnamn och lösenord eller registreringsanvisningar fås från skolan efter anmälingen.

Inför varje ny periodstart får alla studerande information om periodens utbud i Moodle.

Informationen omfattar schema, förteckning över kurslitteratur samt kontaktuppgifter till läraren. För att delta i en kurs bör man anmäla sig till kurserna via Moodle. Alla studerande får handledning i användandet av Moodle av studiesekreteraren, studiehandledaren eller ämnesläraren.

VSA Inforum för Aftis i Moodle
är platsen där informationen finns!

Distansstudierna bygger till största del på självstudier. Varje kurs har ett frivilligt närstudietillfälle i veckan (måndag-torsdag). Man tillägnar sig kursmaterialet och gör avsedda uppgifter inom utsatt tid. Det är på den studerandes ansvar att själv fråga efter hjälp och handledning om man behöver och det lönar sig att ha en dialog med läraren under kursens gång. **Läraren har ingen skyldighet att läsa och bedöma inlämnade uppgifter efter deadline eller avslutad kurs. Detta betyder att du bör lämna in uppgifter i tid och skriva provet vid kursens tentamenstillfälle.**

Tentamen

Kursens inlämningsuppgifter bör vara inlämnade i tid, kontrollera i kursens Moodlerum vilken tidtabell som gäller för just den kursen, för att du ska ha rätt att tentera kursen. Kursen avslutas vanligen med en tentamen. Tentamen ordnas i Vasa och som en distanstent, hemma vid egen dator.

Vid varje kursstart och i Moodle meddelas om datum för den avslutade kurstenten. Har man inte möjlighet att delta vid tentamenstillfället (p.g.a. vägande skäl) bör man i god tid före diskutera med läraren för att ha rätt att tentera kursen vid något av de tre därpå följande tillfällena. Uteblir man från tentamenstillfället utan giltig orsak har man förbrukat sin tentamensrätt.

Distanstent

Du har möjlighet att skriva tenten hemma vid datorn, som en s.k. distanstent. I början av kursen ger läraren förslag på tre tidpunkter när distanstenten kan skrivas. Man förbereder sig inför en distanstent precis som inför ett vanligt kursprov och distanstenten kan bestå av t.ex. tillämpade frågor, essäuppgifter eller muntliga uppgifter.

Alla frågor som rör kurstenten besvaras av resp. ämneslärare. Man kan både ta om och försöka höja distanstenter, kontakta ämnesläraren.

Omtagnings- och höjningstillfällen

Kursens inlämningsuppgifter bör vara inlämnade i tid för att du ska ha rätt att tentera kursen.

Underkänd kurs får man försöka höja två gånger.

Omtagning

Om du blir underkänd i en kurs kan du skriva om kursprovet. Kontakta ämnesläraren och kom överens om omtagning.

Höjning

Höjningstillfällena är reserverade för höjning av godkända vitsord. Höjningstillfälle ordnas en gång per termin. Detta tillfälle bör alltid föregås av en diskussion med ämnesläraren. **En godkänd kurs får höjas en gång.** Anmäl dig i Wilma senast kl. 16.00 måndagen före tentstillfället. Höjningsprov skrivs i huvudsak på skolan.

Anmäler du dig till en tentamen och inte meddelar om din frånvaro har du förbrukat din tentamensrätt för kursen. Du meddelar om din frånvaro till den berörda ämnesläraren. Denna frånvaro bör dessutom ha vägande orsaker

	Tentens datum kl.16.00	Anmälan börjar	Anmälan stänger kl. 14.00
--	----------------------------------	----------------	------------------------------

Höjning P1 och P2	14.12.	8.12.	11.12.
Höjning P3-P5	16.5.	10.5.	13.5.

Vitsord och bedömning

För varje studieavsnitt får du ett vitsord. Vitsordet bestäms av såväl kursprov som övriga kursprestationer. Slutvitsordet i ett ämne räknas ut som medeltal av kursvitsorden. Vid bedömning med siffror används skalan 4-10. De obligatoriska studierna och nationella valfria studier bedöms med siffror. Övriga studier kan bedömas med siffror eller med en anteckning om slutförd och avlagd kurs (A) eller underkänd kurs (U).

Inom ett ämnes lärokurs kan en studerande ha underkända studier enligt följande:

Obligatoriska och nationella valfria studier som den studerande har avlagt

av vilka underkända prestationer kan utgöra högst

2-5 studiepoäng

0 studiepoäng

6-11 studiepoäng

2 studiepoäng

12-17 studiepoäng

4 studiepoäng

18 studiepoäng eller mer

6 studiepoäng

Den studerande har genomfört gymnasiets lärokurs när hen har avlagt de enskilda ämneslärokurserna med godkänt resultat och minimiantalet 88 studiepoäng uppfylls. Gymnasiets lärokurs ska inbegripa nationella valfria studier till en omfattning av minst 20 studiepoäng. Till gymnasiets lärokurs räknas utöver obligatoriska och nationella valfria studier endast sådana studier som den studerande avlagt med godkänt resultat.

Efter avslutad kurs för läraren in prestationerna i studieregistret och vid behov kan Du begära ett studieboksutdrag av studiesekreteraren. Det är viktigt att studeranden själva följer upp att prestationerna är korrekt införda i registret, varför **vi rekommenderar att Du kontrollerar dina prestationer efter avslutad kurs/avslutat studieavsnitt**. Detta är viktigt med tanke på en eventuell omtagning av underkänt vitsord eller höjning av godkänt vitsord.

Studerande har tillgång till det webbaserade programmet **Wilma** för att kontrollera sina studieprestationer. Användarnamn och lösenord fås från kansli.

Studieboksutdrag skickas inte automatiskt hem/till hemskolan, utan den studerande förväntas hämta det från studiekansliet (kombistuderandes godkända prestationer skickas automatiskt till studiekansli vid hemskolan).

Fusk och plagiat

Blir du fast för fusk, eller försök till fusk i prov eller andra prestationer som bedöms kommer studieavsnittet inte att bedömas. Med fusk avses att studerande använder otillåtna metoder eller hjälpmedel för att avklara prov eller prestationsuppgifter. Exempel på fusk är kopiering av andras uppgifter eller projektarbeten. Plagiat är då studerande presenterar material framställt av någon annan som sitt eget. Att hjälpa en annan studerande i ett prov eller att tilldela en annan studerande en inlämningsuppgift, eller att göra uppgiften till en annan anses också vara fusk. Om du som studerande gör dig skyldig till exemplen ovan får du inget vitsord i kursen och du bör gå om kursen.

Fusk leder alltid till diskussion med rektor.

Riktlinjer vid användningen av AI i undervisningen

ChatGPT och andra liknande AI-baserade textredigerare eller textgeneratorer, s.k. stora språkmodeller (Large Language Models, LLMs), är interaktiva AI-applikationer som genererar text utifrån frågor, uppmaningar eller nyckelord som användaren skriver in.

Språkmodeller är verktyg som gymnasiestuderande kommer att använda i studier och i fortsatta arbetslivet. Därför är det viktigt att lära sig att använda dem. Användningen utgår från följande riktlinjer:

- 1. Gymnasiestuderande får använda AI (språkmodeller)** om inte läraren uttryckligen begränsat användningen.
- 2. Gymnasiestuderande ansvarar alltid för innehållet i sina (inlämnade) texter.** Den stora utmaningen med språkmodeller som finns tillgängliga idag är att de kan skriva texter som låter mycket bra, men faktafel eller motsägelser kan förekomma, dvs. användningen kräver alltid att texten noggrant granskas av skribenten. En text som skapats med en språkmodell får inte presenteras som om den skulle vara skriven av eleven/ gymnasiestuderanden själv.
- 3. Om gymnasiestuderanden har använt AI i en uppgift ska hen redogöra för hur AI använts.** Språkmodeller kan användas för att editera befintlig text eller för att söka efter idéer för en text man sedan skriver själv. Texten ska innehålla korrekta referenser. AI/språkmodellen är ingen referens.

Det är varje lärares ansvar att:

- 4.** diskutera vikten av att använda AI/språkmodeller på ett etiskt sätt. Gymnasiestuderanden behöver handledas i principerna för och nackdelarna med att använda AI/språkmodeller.
- 5.** se till att det är tydligt vad som gäller i fråga om användning av AI/språkmodeller i varje specifik uppgift.

6. planera uppgifter i vilka elever/gymnasiestuderande inte kan fuska genom att använda AI/ språkmodeller.

Fusk med hjälp av AI

Om en text som skapats av AI/en språkmodell presenteras som om den skulle vara skriven av gymnasiestuderanden själv är det fusk på motsvarande sätt som plagiering (se ovan i avsnittet om fusk).

Ikraftträdande och uppföljning

Dessa riktlinjer är gemensamt överenskomna med Vi7 gymnasierna och träder i kraft från läsårstarten 9.8.2023.

Riktlinjerna utvärderas, uppdateras och specificeras vid behov i och med att erfarenheterna av AI ökar.

Studier vid andra läroinrättningar

Studier som fullföljts vid annan läroinrättning kan godkännas som prestation som motsvarar en eller flera kurser i gymnasiet om de fyller kursfordringarna i gymnasiet. Lämna in intygen/betygen, av vilka skall framgå både timantal och kursinnehåll, till studiese-
reteraren.

Uven

En stödförening för Vasa svenska aftonläroverk bildades under mitten av 1980-talet och godkändes som förening år 1987. Bland medlemmarna i föreningen finns både nuvarande och forna studerande och personal samt andra som vill vara med och stöda Aftonläroverkets verksamhet och studerande. Medlem i föreningen blir Du genom att betala en medlemsavgift. Närmare information om Uven fås av ordförande Thomas Nordström, tfn. 06-319 1500 eller tnordstr@fkf.fi

Ordningsregler för Vasa svenska aftonläroverk

1. Ordningsreglernas uppgift är att trygga rättsskyddet för studerande, lärare och övrig personal samt att öka trivseln och skapa förutsättningar för att det dagliga arbetet ska kunna genomföras.
2. Studerande bör uppträda korrekt samt visa hänsyn mot alla som vistas i skolan. Mobbning, rasistiska handlingar och symboler är inte tillåtna.
3. Mobiltelefonerna hålls tysta och används inte lektionstid.
4. Skolans egendom bör hanteras med omsorg. Studerande är skyldig att ersätta skada som han avsiktligt orsakat skolans egendom.

5. Alla bör bevara skolområdet snyggt och trivsamt.
6. Rökning och snusning är inte tillåtet på skolans område. Gällande rökning och snusning hänvisas till gällande lag och förordning.
7. Studerande, lärare och övrig personal får ej uppträda under påverkan av alkohol eller narkotika på skolans område.
8. Politisk, etisk eller religiös propaganda får enbart förekomma som en integrerad del av undervisningen.
9. Studerande som inte följer skolans ordningsregler kan bestraffas enligt följande:
 - läraren uppmanar den studerande att uppträda korrekt
 - läraren utvisar den studerande från lektionen
 - studerande kallas in till diskussion med rektor eller övriga berörda. Till denna diskussion kan även vårdnadshavare inbjudas.
 - rektorn tilldelar den studerande en skriftlig varning
 - rektorn kan avstänga den studerande från gymnasiet för en viss tid. Svenska sektionen befäster detta beslut.

Vasa 27.04.2005

Att bli student från Aftis

1. Du har gått den gamla mellanskolan eller grundskolan: Du måste läsa hela vuxengymnasiets lärokurs. Minimikursantalet är 44 /88 studiepoäng (LP21).
2. Du har examen på institutnivå eller yrkesutbildning som omfattar minst 2,5 år: Du kan om du vill skriva studenten direkt utan en enda kurs. Vi rekommenderar ändå att du avlägger kurser i studentexamensämnen. Klarar du studentexamen får du studentbetyg och studentmössa men inget avgångsbetyg från gymnasiet. Du kan även få intyg över de kurser som du har avlagt.
3. Du har en tvåårig yrkesexamen: Du måste då ha slutfört två obligatoriska kurser i de ämnen du tänker skriva: modersmålet, finska, engelska, kort eller lång matematik eller real-prov.

4. Om Du har bedrivit yrkesstudier i två år kan du delta i studentexamen efter vissa tilläggsstudier som bestäms av Studentexamensnämnden.
5. Efter 90 avlagda kompetenspoäng på en yrkesutbildning. Studentexamensbetyget får du efter att ha fått betyget över avlagd grundexamen från yrkesinstitutet.
6. Du kan också avlägga studentprov i ett enskilt ämne. Du får då ingen studentmössa men ett betyg över godkänt prov.

Studentexamen

Gymnasiestudierna avslutas med en studentexamen. Examen består av minst **5 prov**.

Studentskrivningarna kan delas upp i **tre på varandra** följande skrivningstillfällen (t.ex. vår – höst –vår). **Fem prov** bör ingå i examen. Enbart provet i modersmål och litteratur är obligatoriskt för alla.

Du måste välja **minst ett ämne på A-nivå**. Utöver de obligatoriska proven får du delta i **ett eller flera extra prov**. Den som vill komplettera sin examen med flera ämnen senare kan avlägga prov och få separat studentbetyg över dem. Ett underkänt prov får skrivas om tre gånger under de tre närmaste provtillfällena under pågående examen. Ett godkänt prov får tas om obegränsat antal gånger, utan tidsbegränsning.

Vart och ett av följande realämnen har ett eget prov: evangelisk-luthersk religion, ortodox religion, livsåskådningskunskap, psykologi, filosofi, historia, samhällslära, fysik, kemi, biologi, geografi och hälsokunskap. Vid ett och samma examenstillfälle arrangeras två provdagar i realämnena. Under den första provdagen skrivs proven i psykologi, filosofi, historia, fysik och biologi, och under den andra provdagen proven i evangelisk-luthersk religion, ortodox religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi, geografi och hälsokunskap. Under en och samma dag är det möjligt att skriva prov i bara ett realämne. Det är endast möjligt att skriva ett obligatoriskt realprov, däremot kan man välja flera extra realprov.

En preliminär bedömning av dina studentprov görs av Din egen lärare men den slutliga bedömningen utförs av studentexamensnämndens censorer.

Vitsorden är laudatur (L), eximia cum laude approbatur (E), magna cum laude approbatur (M), cum laude approbatur (C), lubenter approbatur (B) och approbatur (A) samt improbatur (I).

Du kan få ett studentexamensbetyg även om Du blivit underkänd i ett obligatoriskt prov om Dina övriga prestationer kompenserar det underkända resultatet. De underkända prestationer betecknas med vitsordet I. Vitsordet för varje godkänd prestation som hör till examen ger kompensationspoäng enligt följande: laudatur 7, eximia 6, magna 5, cum 4, lubenter 3 och approbatur 2. Kompensationspoängen adderas ihop varvid 10 poäng räcker till för att kompensera I.

För att få Din studentexamen måste Du ha gymnasiets avgångsbetyg eller en yrkesexamen.

Mer information finns på Studentexamensnämndens hemsida, <https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv>

Studera med läs- och skrivsvårigheter, hörselnedsättningar, sjukdomar osv. uppmanas kontakta specialläraren som ger mer information om vilka specialarrangemang som finns att tillgå och vilka intyg som behövs. Du får gärna berätta om dina svårigheter redan när du inleder studierna. Ev. ansökningar och intyg skall skickas in till Studentexamensnämnden från skolan redan innan du anmäler dig till studentprov.

Du gör en skriftlig och bindande anmälan till studentskrivningarna. Till vårens studentskrivningar bör anmälan göras senast i mitten av november och till höstens skrivningar inom maj månad. Anmälan gör skriftligen på en särskild blankett i Wilma.

De obligatoriska kurserna i skrivningsämnen bör vara avlagda innan du inleder dina studentskrivningar.

Läs- och skrivsvårigheter och studentskrivningarna

Utredning

Om en examinand har läs- och skrivsvårigheter och vill att de beaktas i studentexamen bör han/hon skaffa en utredning över läs- och skrivsvårigheterna. Utredningen skall vara gjord av en speciallärare och i samarbete med lärarna på skolan, på den blankett som nämnden fastställt och skall vara utfärdad innan examinand anmäler sig till sitt första studentexamensprov. Blanketter för ändamålet finns på Studentexamensnämndens (SEN) webbsidor, <https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv>

Hur beaktas svårigheterna?

Läs- och skrivsvårigheterna graderas på en skala 0-4 (0=ingen störning, 4= svår störning). Läs- och skrivsvårigheter kan beaktas genom specialarrangemang. Specialarrangemangen kan vara förlängd provtid.

Utlåtanden

Utlåtande över läs- och skrivsvårigheter ges av en speciallärare med erfarenhet av läs- och skrivsvårigheter i samarbete med rektor och lärare på skolan.

När lämnas intygen in?

Intyget över läs- och skrivsvårigheter och anhållan om specialarrangemang skall lämnas in i samband med första anmälan till studentexamen. **För vårens del ska**

detta ske senast den 23 november och för höstens del senast den 23 april. Intyget sänds av skolan till studentexamensnämnden. Intygen skall alltså skaffas i god tid, lämpligen redan under första eller andra studieåret i gymnasiet. Specialarrangemang kan sökas även under pågående examen, om behovet konstateras efter det att examen inletts.

Redan innan utlåtandet skaffas måste den studerande tillsammans med rektor, lärare och andra eventuella specialister tänka igenom vilka specialarrangemang som kan komma att behövas. Den studerande skall om så behövs beredas möjlighet att öva med specialarrangemang redan under gymnasietiden.

Har du en hörselskada, läs- och skrivsvårigheter, någon sjukdom, funktionshinder eller främmande språk som modersmål – ta kontakt i god tid innan du anmäler dig till studentprov!

Studentexamensdagar 2023-2024

Datumen för provdagarna finns på Studentexamensnämndens sidor:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/utforandet-av-examen/provdagar>

ÄMNESDEL

Ämnen och studier som erbjuds, enligt läroplanen för gymnasiestudier för vuxna.

Svenska och litteratur

MO01 Att tolka och producera text	2 sp
MO02 Text och språklig medvetenhet	1 sp
MO03 Kommunikation 1	1 sp
MO04 Litteratur 1	2 sp
MO05 Att tolka text 1	2 sp
MO06 Att producera text 1	1 sp
MO07 Kommunikation 2	1 sp
MO12 Repetitionskurs (lokal valfri)	2 sp

Det andra inhemska språket

Finska, A-lärokurs

FINA01 Studiefärdigheter och språklig identitet	1 sp
FINA02 Miljö och kommunikation	3 sp
FINA03 Hållbar framtid och vetenskap	2 sp
FINA04 Medier och samhälle	2 sp
FINA05 Utbildning och arbetsliv	2 sp
FINA06 Språk och kultur	2 sp

Finska, B1-lärokurs

FINB11 Studiefärdigheter och språklig identitet	1 sp
FINB12 Miljö och kommunikation	3 sp
FINB13 Media, samhälle och hållbar framtid	2 sp
FINB14 Utbildning och arbetsliv	2 sp
FINB15 Språk och kultur	2 sp

Matematik

Lång lärokurs i matematik

MAG01L Tal och ekvationer	2 sp
MAA02 Funktioner och ekvationer 1	3 sp
MAA03 Geometri	2 sp
MAA04 Analytisk geometri och vektorer	3 sp
MAA05 Funktioner och ekvationer 2	2 sp
MAA06 Derivata	3 sp
MAA07 Integralkalkyl	2 sp
MAA08 Statistik och sannolikhet	2 sp
MAA09 Ekonomisk matematik	1 sp

MAA10	3D-geometri (nationell valfri)	2 sp
MAA11	Algoritmer och talteori (nationell valfri)	2 sp
MAA12	Analys och kontinuerlig fördelning (nationell valfri)	2 sp
MAA13	Repetitionskurs (lokal valfri)	2 sp

Kort lärokurs i matematik

MAG01K	Tal och ekvationer	2 sp
MAB02	Uttryck och ekvationer	2 sp
MAB03	Geometri	2 sp
MAB04	Matematiska modeller	2 sp
MAB05	Statistik och sannolikhet	2 sp
MAB06	Grunder i ekonomisk matematik	1 sp
MAB07	Ekonomisk matematik	1 sp
MAB08	Matematisk analys (nationell valfri)	2 sp
MAB09	Statistik- och sannolikhetsfördelningar (nationell valfri)	2 sp

Främmande språk, engelska, A-lärokurs

ENA01	Studiefärdigheter och språklig identitet	1 sp
ENA02	Engelskan som globalt språk	3 sp
ENA03	Engelska språket och kulturen som kreativt uttryckssätt	2 sp
ENA04	Engelskan som ett verktyg för att påverka	2 sp
ENA05	Hållbar framtid och vetenskap	2 sp
ENA06	Engelska i fortsatta studier och arbetsliv	2 sp

Biologi

BI01	Livet och evolutionen	2 sp
BI02	Ekologins grunder	1 sp
BI03	Människans inverkan på ekosystemen	1 sp
BI04	Cellen och ärftligheten (nationell valfri)	2 sp
BI05	Människans biologi (nationell valfri)	2 sp
BI06	Biotekniken och dess tillämpningar (nationell valfri)	2 sp

Geografi

GE01	En värld i förändring	2 sp
GE02	Den blå planeten (nationell valfri)	2 sp
GE03	En gemensam värld (nationell valfri)	2 sp
GE04	Geomedia – undersök, delta och påverka (nationell valfri)	2 sp

Fysik

FY01	Fysiken som naturvetenskap	1 sp
FY02	Fysik, miljö och samhälle	1 sp
FY03	Energi och värme (nationell valfri)	2 sp
FY04	Kraft och rörelse (nationell valfri)	2 sp
FY05	Periodisk rörelse och vågor (nationell valfri)	2 sp
FY06	Elektricitet (nationell valfri)	2 sp

FY07	Elektromagnetism och ljus (nationell valfri)	2 sp
FY08	Materia, strålning och kvantisering (nationell valfri)	2 sp

Kemi

KE01	Kemi och jag	1 sp
KE02	Kemi och hållbar framtid	1 sp
KE03	Molekyler och modeller (nationell valfri)	2 sp
KE04	Kemisk reaktion (nationell valfri)	2 sp
KE05	Kemisk energi och cirkulär ekonomi (nationell valfri)	2 sp
KE06	Kemisk jämvikt (nationell valfri)	2 sp

Filosofi

FI01	Introduktion i filosofiskt tänkande	2 sp
FI02	Etik (nationell valfri)	2 sp
FI03	Samhällsfilosofi (nationell valfri)	2 sp
FI04	Sanningen (nationell valfri)	2 sp

Historia

HI01	Människa, miljö och historia	2 sp
HI02	Internationella relationer	2 sp
HI03	Det självständiga Finlands historia (nationell valfri)	2 sp
HI04	Den europeiska människan (nationell valfri)	2 sp
HI05	Sveriges östra rikshalva blir Finland (nationell valfri)	2 sp
HI06	Globala kulturmöten (nationell valfri)	2 sp

Samhällslära

SL01	Det finländska samhället	2 sp
SL02	Ekonomikunskap	2 sp
SL03	Finland, Europa och en värld i förändring (nationell valfri)	2 sp
SL04	Lagkunskap (nationell valfri)	2 sp

Evangelisk-luthersk religion

RE01	Religionen som fenomen – i judendomens, kristendomens och islams fotspår	2 sp
RE02	Kristendomen i världen (nationell valfri)	2 sp
RE03	Religioner och religiösa rörelser i världen (nationell valfri)	2 sp
RE04	Religion, kultur och samhälle i Finland (nationell valfri)	2 sp
RE05	Religion inom konsten och populärkulturen (nationell valfri)	2 sp
RE06	Religion, vetenskap och medier (nationell valfri)	2 sp

Psykologi

PS01	Den aktiva och lärande människan (nationell valfri)	2 sp
PS02	Människans utveckling (nationell valfri)	2 sp
PS03	Människan som informationsbearbetare (nationell valfri)	2 sp
PS04	Känslor och mental hälsa (nationell valfri)	2 sp
PS05	Människan som individ och social varelse (nationell valfri)	2 sp

